

מה יבנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של רבינו השל"ה הקדוש זצוק"ל, רבי ישעיה הלוי הורוויץ זצוק"ל בן רבי אברהם זצוק"ל, נלב"ע ביום י"א ניסן שנת ש"צ.

כ"ק מרן אדמו"ר מטאהש זצוק"ל כותב בספרו "עבודת עבודה" שהגאון בעל מסורת הש"ס היה תמיד אומר שהוא מאוד רוצה להיות לאחר פטירתו בהיכל של השל"ה הקדוש. זמן קצר לאחר פטירתו התגלה לתלמידיו ואמר להם: דעו לכם, שכאשר עליתי לשמים בקשתי להיכנס להיכל של השל"ה הקדוש, אך בבית דין של מעלה לא הרשו לי, ואמרו לי שהשל"ה הקדוש חיבר ספר גדול בדברי מוסר ויראת ה', ומכיון שאני בשיעורים שלי עם התלמידים לא למדתי מוסר, על כן אינני יכול להיכנס להיכל שלו, אלא אם כן ארד לעולם הזה ואתגלה לתלמידי ואזהיר אותם שיקפידו ללמוד מוסר, רק אז אוכל להיכנס להיכלו של השל"ה, ולכן באתי להזהירכם ולבקש מכם שמהיום תשתדלו ללמוד כל יום בספר מוסר.

מרן הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז ז"ע היו לו בביתו אלפי ספרים, ביניהם ספרים ישנים יקרי ערך, אולם ספר השל"ה הקדוש לא היה לו ברשותו. כששאל אותו מאן דהוא על כך, ענה שהוא מחזיק בביתו רק את הספרים שהוא זקוק להם, אך לספר השל"ה הקדוש הוא לא זקוק כלל, כי לאחר הבר מצוה הוא עבר על כל הספר כמה פעמים, עד שהוא ידע אותו בעל פה!

כשהסתלק רבינו השל"ה הקדוש קברו אותו בטבריה סמוך לציון רבי יוחנן בן זכאי, ולציונו של הרמב"ם. בשנת תרצ"ה הגיעו האחים הצדיקים לבית ויז'ניץ לביקור בארץ ישראל, היו אלה: הרה"ק האמרי חיים, הרה"ק הדמשק אליעזר, והרה"ק המקור ברוך מסערט וויז'ניץ. אביהם הרה"ק האהבת ישראל מויז'ניץ זצוק"ל היה אז עוד בחיים חיותו, אולם מחמת חולשתו זקנתו לא היה בכוחו להשתתף עמם במסע. כאשר הגיעו האחים הקדושים לטבריה, עלו לציונו של השל"ה הקדוש ולשאר הצדיקים הטמונים שם. באותם ימים היתה הדרך אל הציונים שם קשה ומפרכת, והם היו צריכים לטפס בין אבנים וסלעים. נענה הרה"ק האמרי חיים ואמר: "ברוך השם שאבינו הקדוש לא הגיע אתנו לארץ ישראל, כי להיות בארץ ישראל ולא לעלות לציון השל"ה הקדוש הוא לא היה מסכים בשום פנים ואופן, והדרך הזו פשוט לא היתה לפי כוחותיו..."

התפעלותו של ראש ישיבת באר יעקב ממרן הרבי מויז'ניץ

אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי, זאת אומרת שהקב"ה מצטער בצרתם של כלל ישראל, אז בימים אלה צריך לחפש עצה איך לגרום שמחה בשמים ממעל, איך ניתן כביכול להפיג את הצער של הקב"ה. וידוע שהקב"ה שמח בפלפולא דאורייתא, "קדושה בריך הוא אומר לפמליא דיליה חזו בני חביבי דמשתכחין מצערא דילהון ועסקין בחדוותא דילי". כמו שמובא בזוהר הקדוש "זכאה איהו מאן דחדושה דאורייתא אמרת קמיה כמה חדוה עביד", כמה שמחה גורמים לבורא עולם על ידי פלפולא דאורייתא, ולכן - הסביר הרבי הקדוש מבעלזא - דוקא בזמן כזה בזמן מלחמה, יש להרבות ולעסוק בחידושי תורה על דרך הפלפול, כדי לגרום שמחה אצל הקב"ה.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ג אדר א', חגיגה דף ט"ו)

הלימוד מחיינו של רבי עקיבא

אנחנו נמצאים בימי השבעה על רבן של ישראל מרן שר התורה רבינו הקדוש רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל. החלל שנוצר בעולם, הוא אדיר. עם מי שאני רק מדבר, כל אחד יש לו את הסיפור האישי שלו, את הראיה האישית שלו על רבינו, על לימוד התורה שמעל 90 שנה.

אבל אתמול שוחחתי על כך עם בחור צעיר, אמר לי הבחור: "מה אתה רוצה? רבי חיים נולד אצל קדוש ה' מרן הסטייפלער, רבי חיים היה אחיינו של מרן פאר הדור החזון איש, אז מה הפלא, אבל אני, מה מצפים ממני? אני לא עניתי לו מיד במקום.

היום בהכנת השיעור, הגעתי לדברי הגמרא (יבמות דף ט"ז ע"א) שחכמי ישראל נכנסו אל רבי דוסא בן הרכינס שהיה זקן ועיניו כבר לא ראו, וכשאמרו לו שרבי עקיבא נמצא שם, אמר לו רבי דוסא: "אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו", ואז קבלתי תשובה ברורה לשאלתו של הבחור, כל יהודי שיבוא ויגיד: אין לי ייחוס, אין לי זכות אבות, אני כבר בגיל מתבגר, יכול ללכת ללמוד את ההיסטוריה של רבי עקיבא.

רבי עקיבא בן יוסף היה אחד התנאים המפורסמים ביותר. מרועה צאן פשוט הוא הפך לאחד מגדולי ישראל. מה הוא לא עבר בחיים? הוא סבל מעניות, היה לו בן שנפטר, היו לו רדיפות, הוא ישב בכלא אצל הרומאים וסבל שם סבל רב. ובעיקר, עד גיל ארבעים הוא לא למד כלום, והעיד על עצמו: "כשהייתי עם הארץ אמרתי מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור..." אבל לאט לאט, הוא הלך ללמוד תינוקות, וביקש שילמד אותו תורה. לאחר מכן הוא נטל רשות מאשתו רחל ללכת ללמוד בישיבה למשך 12 שנה, אחרי 12 שנה הוא חזר הביתה, וכשהוא שמע שהיא אומרת "אילו הוא היה שומע לי הוא היה נשאר בישיבה עוד 12 שנה", הסתובב וחזר שוב לישיבה לעוד 12 שנה. אך לבסוף הוא חזר עם פמליא של 24 אלף תלמידים, והפך להיות אחד מגדולי התנאים.

גיעת התורה של מרן הרבי הישועות משה זצוק"ל

על הגיעת התורה של הרבי הקדוש הישועות משה מויז'ניץ זצוק"ל אפשר לדבר הרבה ולא נלגע באפס קצהו. היו אלה חיים שלמים של לימוד התורה בכל המצבים, הרבי פשוט ישב ויגע בתורה בכל רגע נתון.

נספר סיפור נורא, שימחיש לנו מה זה אהבת התורה. כשמרן ראש ישיבת באר יעקב רבי משה שמואל שפירא זצוק"ל נפטר, הגיע כ"ק הרבי מויז'ניץ שליט"א לחנח את בנו חביבו ממלא מקומו בראשות הישיבה הגאון הצדיק רבי דוד יצחק שפירא שליט"א. שאל רבי דוד יצחק: "האם יש לרבי אחות שנולדה איתי ביחד באותו בית חולים?". ענה לו הרבי מויז'ניץ, שאחותו הרבנית מסקווירא לא יכול להיות כי היא נולדה עוד בדעעש, ויכול להיות שהכוונה לאחותו הרבנית מבעלזא.

אמר רבי דוד יצחק: "אספר לרבי סיפור ששמעתי מאבי זצוק"ל". והוא פתח וסיפר, כי בזמן שהוא נולד, המתין אביו בחוץ בבית החולים, ושם הוא מצא את הרבי הקדוש הישועות משה, שהיה אז ראש ישיבת ויז'ניץ, שהמתין גם כן ליד חדר הלידה. הישועות משה ישב עם גמרא קטנה, ויגע בתורה כאילו הוא יושב ספון בביתו. לימים סיפר:

"ממש קינאתי בויז'ניצער ראש ישיבה", סיפר ראש ישיבת באר יעקב, "אני לא יכולתי לצמצם את עצמי לפני הלידה בלימוד התורה, ופה אני רואה אברך שלא מפריע לו שום דבר והוא יושב והוגה בתורה מתוך יגיעה".

תוך כדי שהם יושבים וממתינים, יוצאת המיילדת, ניגשת לרבי הישועות משה ואומרת: "הרב הגר, מגיע לכם מזל טוב". שואל הרבי: מה נולד לי, בן או בת? והמיילדת אומרת: רגע, אני עוד לא יודעת. היא נכנסת שוב לברר מה נולד לו, והרבי הישועות משה מוריד את ראשו ולומד עוד כמה שורות בגמרא...

שנים רבות היה ראש ישיבת באר יעקב מספר סיפור זה, באומרו: "הויז'ניצער ראש ישיבה גרם לי הרבה קנאת סופרים..."

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ' אדר א', חגיגה דף י"ב)

לשמח את השכינה

למדנו לשון בדרך היומי (חגיגה דף ט"ז ע"ב): "בזמן שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי".

נספר על כך סיפור נפלא. היה זה בזמן מלחמת העולם הראשונה, הזמנים היו אז קשים מאוד, ואנשים חיו בהרגשת פחד וחרדה מהבאות. מרן הרבי הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זצוק"ל ישב ועסק בפלפולא דאורייתא, בריחא דאורייתא. ואז הוא אמר למקורבים, שלא יהיה זה רבותא בעיניהם, כי אדרבה, דוקא על זמנים קשים כאלה, אמר דוד המלך בתהילים "עמו אנכי בצרה". והרי הגמרא אומרת "בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון

מיני מתיקה

במגילה דף ל"א למדנו "בפסח – העצמות היבשות". כלומר בפסח מפטירים את ההפטרות של העצמות היבשות ביחזקאל פרק ל"ד. שם מסופר איך החייה יחזקאל הנביא את העצמות היבשות שבבקעה. חשבתי לומר בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא שיש כאן רמז על תפקידו של מגיד שיעור. על המגיד שיעור מוטל להחיות את העצמות היבשות, להחיות את ההייליגע תורה. יהודי מגיע לשיעור אחרי יום עבודה מפרך, אחרי יום עבודה קשה, אחרי יום של התמודדות, הוא עייף, הוא כבוי, המגיד שיעור צריך לתת לו חיות וקדושה, ואז הוא יקבל את המתיקות בדף היומי.

כמה היתה השפעתו על התורה שבעל פה. הגמרא קובעת שתמיד הלכה כרבי עקיבא מחבירו. במסכת חגיגה מסופר שארבעה נכנסו לפרדס, ומי מהם זכה לצאת בשלום? רבי עקיבא. ובמסכת סוטה אומרת המשנה "משמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה".

וממילא מובן מה שאמר רבי דוסא: "אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו, שב בני שב, כמותך ירבו בישראל". חשבתי על כך מדוע אמר רבי דוסא "כמותך ירבו בישראל"? וכי חסרו לנו תנאים? חסרו לנו תלמידי חכמים וצדיקים? התשובה היא כי רבי עקיבא התחיל מנקודת האפס, זה מחייב כל יהודי באשר הוא, כל אחד יכול להגיע לדרגה הכי גבוהה.

אז כל מי שגיד איך לי זכות אבות, אין לי כשרונות, אין לי ואין לי, יבוא רבי עקיבא ויעיד שאפשר להגיע לכל הדרגות, וגם ממצב של "אנשכנו כחמור", אפשר להגיע לדרגות הכי גבוהות...

אחרי פטירה של יהודי אומרים קדיש, "יתגדל ויתקדש שמיא רבה". למה אומרים אז קדיש? כי כשנפטר יהודי יש חסר בעולם, ואנו מבקשים שהחסר הזה יתמלא. כעת לאחר הסתלקותו של מרן שר התורה יש חסר של תורה בעולם, וצריך להשלים את זה. הבה נקבל על עצמנו להתחזק עוד ועוד ולהשתדל למלא את החסר הגדול, עד שנזכה להקיצו ורננו שוכני עפר במהרה בימינו אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ' אדר ב', יבמות דף ט"ז)

הון - שם חכם

השבוע בדף היומי (יבמות דף ל"ד ע"ב) נלמד לשון בגמרא: "אמר ליה הון בריה דרב נחמן לרב נחמן". מסביר שם רש"י הקדוש: "הון - שם חכם".

אמר על כך הגה"צ רבי אריה מרדכי רבינוביץ זצוק"ל רבה של בני ברק ששמע פירוש נאה בדברי רש"י בדרך רמז. כי בדרך כלל כשיש לאדם הרבה כסף פתאום הוא נהיה א שיינער יד, הוא נהיה תלמיד חכם, צדיק, וחסיד. ועל זה אומר רש"י "הון" שוה לשם חכם...

בזה פירש הגאון הנ"ל את הפסוק "וכסף חבה ירבה לך מאוד וכל אשר לך ירבה, ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך", שהכוונה היא שאם כסף חובה ירבה לך, וממילא דָּעַר שְׁיִינְעַר יד וְעַט זֶיךָ בְּיַד דִּיר פֶּאָרְמֶעֶרֶן, על ידי זה יהיה ורם לבבך ושכחת את ה' וגו'.

מילי דהספידיא על מרן שר התורה זצוק"ל - מתוך הפתיחה לשיעור לאחר הסתלקותו של מרן

אוי לו לעולם שאבד מנהיגו, ואוי לה לספינה שאבד קברניטה! אבי אבי רכב ישראל ופרשיו!

הפסוק אומר בישעיה "הצדיק אבד ואין איש שם על לב". גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת. מרא דכולה תלמודא רבן של ישראל רבינו רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זצוק"ל נחטף מאיתנו בהדי פניא דמעלי שבתא בערב שבת קודש פרשת צו לסדר "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". צדיק הדור שהגן על כולנו באש התורה, רבינו הקדוש צדיק יסוד עולם, מי יגן על הדור, מי יתפלל עלינו, מי יחזק אותנו, מי ילמד ככה את התורה הקדושה, מי יפעל להרבות פעלים לתורה בכל העולם כולו. כי גדול כים שברנו מי ירפא לנו. יתומים היינו.

בפרשת השבוע פרשת שמיי על הפסוק "וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'", אומר רש"י הקדוש: "מכאן שצרתן של תלמידי חכמים מוטלת על הכל להתאבל בה". איזו אבלות! מנהיג ישראל פאר הדור והדרו שהגן על כולנו, רבן של ישראל שבכל רגע נתון הרים ורומם את קרנה של תורה, יתומים היינו!

אינני מרגיש את עצמי ראוי להספיד את רבינו הקדוש, אבל בספרים הקדושים מובא על המאמר הידוע "דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב המדבר. אז אני מדבר אל עצמי.

מובא מרבינו רבי חיים ויטאל זצוק"ל שכל מי שטוען שהוא לומד תורה לשמה התנא הקדוש רבי מאיר מכחישו... אך כאן זכינו לראות בעינינו שכל מה שכתוב במשנה באבות על מי שלומד תורה לשמה התקיים ברבינו זצוק"ל. זכינו לחיות בצילו של צדיק מדורות שעברו, צדיק שהגן על כולנו בלימוד התורה שלו. רבינו לא חיפש שטעלע, הוא שנא תוארים, שנא חנופה, שנא חיצוניות, ומה היה העולם הזה שלו במשך יותר מ-90 שנה? רק לימוד התורה.

נספר סיפור מרטיט על כוח התורה של רבינו. שאר ברשי הקרוב פנה בשנת תשמ"ה לאחד מגדולי המקובלים זצוק"ל שיתפלל ויעורר רחמי שמים לרפואת ילדו החולה. ענה לו אותו מקובל לפני עשרות שנים, שהוא עשה שאלת חלום מי הם הצדיקים שבדור, וענו לו שיש הרבה צדיקים, אבל הצדיק שמגן על הדור בתורתו זה רבינו מרן שר התורה רבי חיים זצוק"ל.

על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו!

ועכשיו מעט בפן האישי על קצה המזלג. כשהייתי ילד בחיידר הגעתי ביחד עם כל הכיתה אל רבינו להיבחן על כל משניות זרעים, ומאז זכיתי כמה וכמה פעמים להיות בקדוש פנימה.

כשהתחלתי להוציא את גליון "מתיקות הדף היומי" לא חלמתי לשניה שאזכה שרבינו יקרא אי פעם את הגליון, וברוך השם זכינו בחסדי שמים מרובים שכל שבוע ביום שני עיני רבינו בגליון. כמה כוח, כמה חיזוק, כמה חיות הייתי מקבל מכך כל שבוע מחדש.

כשנכנסתי בפעם האחרונה לבקש ברכה לכבוד הוצאת הספר "מתיקות הדף היומי", נתן לי רבינו בקבוק שמן מבורך ובירך שמי שיתרום לספר יזכה לתורה. עולם חשך בעדי! עיני עיני יורדה מים!

זכיתי להיות פעם אחת ויחידה אצל רבינו בפניא דמעלי שבתא אחרי חזרתו מהמקוה, זיין פנים האבן גיפלאקערט! [-פניו בערו באור מיוחד], וכמו שמסופר על צדיקים מדורות קודמים שהפנים של שבת קודש לא היו דומות לפנים של כל השבוע.

רבינו הקדוש והטהור, עלה נא לכסא הכבוד ובקש מאבינו אב הרחמן שיחיש לגאלנו גאולת עולם. כלל ישראל כבר אינו יכול יותר. כשל כוח הסבל. אנחנו רוצים כבר לזכות להקיצו ורננו שוכני עפר בביאת משיח צדקנו אמן.

מקולמוסם של הקוראים

לכבוד מזכה הרבים ידידי הגאון הרב אברהם ישעיהו שליט"א

אני מודה לאבא שבשמים בכל יום על אשר העניק לי לפני תקופה קצרה את הזכות הגדולה להתלוות למורנו המג"ש שליט"א בעלותו אל הקדש פנימה, לבית שברחוב רשב"ם. קודם כל אתאר את רגשות הקודש שאפפו את המג"ש טרם היכנסו, כאשר בדמעות בעיניים אמר לנו שנתפלל שיהיה לו כח לראות את מרן ז"ע בחולשתו הגדולה. והנה

מאוצרות המועדים

הגה"ק רבי יצחק ווייס מווערבוי זצוק"ל מסביר מדוע נהגו הנשים להתאמן ביותר בעניני הפסח. כי מובא מהאור"י הקדוש שכל הנזהר ממשוהו חמץ יועיל לו כל השנה שלא יחטא, והרי הן שומרות תמיד על חינוך הקטנים, ולכן הן נזהרות ביותר בעניני חמץ ופסח שעל ידי זה תוכלנה לחנך כראוי את בניהם ובנותיהם.

נקראנו להכנס, וראה זה פלא, רק שמע מרן שחרב קובלסקי מ"מתיקות" נמצא כאן, מיד פתח את עיניו בשמחה וממש ראו כמה הדבר יוצק בו חיות... הוא לקח את גליונות הספר החדש והחל לקרוא בהם דף אחר דף עד שהיה ממש צריך להפסיקו שייבך את התורמים להוצאת הספר. מרן היה בדרך כלל מברך את התורמים ב"בו"ה", אך כאן הוסיף ואיחל: "זיכו לתורה", שזו היתה ברכה נדירה אצל מרן, עד שבני הבית לא האמינו שמרן מעניק אותה כך. אחר כך בידך מרן את השמן לכבוד חנוכה באופן מיוחד (אפשר עדיין לקבלו אצל המג"ש), והאיר פניו בברכה מיוחדת למג"ש שליט"א. אכן המחזה היה נדיר ומיוחד, חזרו לא ימוש מאיתנו לעד!

בהערכה ובאהבה, ידיך, חיים וינגרטן, ביתר עילית

הרה"ק השר שלום מבעלזא זצוק"ל היה אומר שמלימוד טור ובית יוסף זכה ליראת שמים, ובפרט מלימוד טור ובית יוסף אורח חיים שאב יראת שמים במדה גדושה.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661